

INNOWACJA PEDAGOGICZNA Z ZAKRESU EDUKACJI CZYTELNICZEJ I MEDIALNEJ „Bajkoprzygoda”.

OPRACOWAŁA:

JOANNA SOBCZUK

NAUCZYCIEL-BIBLIOTEKARZ

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 32

IM. ARMII KRAJOWEJ W TORUNIU

Uzasadnienie potrzeby innowacji.

Dzieci wolą spędzać swój wolny czas grając przy pomocy komputera. Książka i jej czytanie postrzegane jest jako coś bardzo nudnego i monotonnego. Nierzadko dzieci odwiedzają bibliotekę, ponieważ chcą skorzystać z komputerów dostępnych w czytelni i tam powielają sobie znany sposób spędzania wolnego czasu. Brak systematycznego kontaktu z książką, poświęcania czasu na jej czytanie powoduje, że kłopoty uczniów z percepcją tekstu nasilają się.

Do napisania tej innowacji przyczyniły się przede wszystkim zaobserwowane coraz większe problemy, jakie uczniowie mają:

- z czytaniem ze zrozumieniem,
- z uważnym słuchaniem tekstu i umiejętnością budowania krótkich wypowiedzi,
- z korzystaniem ze źródeł informacji takich jak słowniki i encyklopedie,
- prawidłową pisownią wyrazów,
- formułowaniem krótkich notatek,
- z właściwym korzystaniem z zasobów internetowych,
- z systematycznym czytaniem książek,
- z pracą w grupie.

Zajęcia w ramach „Bajkoprzygody” stawiają książkę w centrum uwagi ucznia. W trakcie bezstresowej zabawy w agencję detektywistyczną, uczniowie doskonalą umiejętność skupiania uwagi podczas czytanego tekstu, czytania ze zrozumieniem, sporządzania krótkich notatek, łączenia logicznego zdarzeń i uczą się korzystania z zasobów internetowych w tym poczty e-mail. Dzieci doświadczają, że czytanie może być pasjonujące i jest o wiele ciekawsze niż gry komputerowe, a komputer nie jest tylko narzędziem do zabawy ale można go również użytkować praktycznie.

Zajęcia w ramach innowacji pedagogicznej przeznaczone są dla uczniów klasy trzeciej. Dzieci z tego poziomu wybrane zostały specjalnie, kończą one bowiem etap edukacji wczesnoszkolnej i przechodząc do klasy czwartej zbyt często tracą kontakt z biblioteką i książką. Świadczą o tym prowadzone statystyki czytelnicze, które rejestrują od lat spadek czytelnictwa od klasy czwartej nawet wśród dzieci, które w klasach I-III czytały systematycznie. Wyrobiniony u uczestników zajęć pozytywny stosunek do książki i biblioteki zapoczątkuje w przyszłości.

Cele innowacji pedagogicznej:

1. Wdrażanie do nauki przez zabawę.
2. Doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem i uważnego słuchania czytanego tekstu.
3. Wyrabianie umiejętności wyszukiwania znaczenia trudniejszych wyrazów w słownikach ortograficznym i wyrazów obcych.
4. Rozwijanie umiejętności koncentracji uwagi, sporządzania krótkich notatek i łączenia wydarzeń w logiczną całość.
5. Praca nad starannym prowadzeniem notesów detektywów.
6. Zintegrowanie grupy do wspólnego działania.
7. Kształcenie umiejętności przestrzegania zasad, reguł, obowiązujących w trakcie trwania zajęć.
8. Przeżywanie pozytywnych emocji i doskonalenie umiejętności radzenia sobie z emocjami negatywnymi.
9. Motywowanie uczniów do aktywności podczas zajęć.
10. Rozbudzanie ciekawości poznawczej i aktywności umysłowej.
11. Wdrażanie do pracy z atlasem geograficznym i planami różnych miast.
12. Dążenie do harmonijnego i wszechstronnego rozwoju umysłowego.
13. Kształtowanie umiejętności właściwego korzystania z komputera i zasobów internetowych.
Podejmowanie działania praktycznego poprzez ukazanie możliwości jakie daje Internet- rozkłady jazdy pociągów, mapy satelitarne różnych miast, możliwość rezerwacji biletów, wyszukiwanie informacji i umiejętność jej weryfikowania.
14. Promocja czytania książek jako ciekawej formy spędzania wolnego czasu.
15. Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań czytelniczych.

Krótki opis programu zajęć w ramach innowacji:

Przyszli uczestnicy zostają zaproszeni do wzięcia udziału w zajęciach już na zakończenie klasy drugiej, kiedy to w bibliotece organizowane są dwugodzinne warsztaty detektywistyczne na podstawie książek z serii „Tajemnice” autorstwa szwedzkiego pisarza Martina Widmarka. Przenosimy się wtedy do miasteczka Valleby i razem z Mają i Lasse rozwiązujemy kolejną zagadkę. Zajęcia rozpoczynamy od poszukiwania w zasobach internetowych, czy Valleby naprawdę istnieje. Wykorzystujemy do tego mapy Google i zdjęcia satelitarne Szwecji. Uczniowie pracują z mapą Valleby, słuchają czytanej książki a na ekranie oglądają zeskanowane ilustracje. Przed sobą mają kserokopie z postaciami z książki i zapisują krótkie notatki, które posłużą do wspólnego rozwiązania, kto był sprawcą. Dzieciom taka forma zajęć bardzo się podoba i chętnie korzystają z zaproszenia do zabawy w detektywów na dłużej.

We wrześniu zapraszam już trzecioklasistów na zajęcia w czytelní. Dzieci zostają pasowane na detektywów Agencji Detektywistycznej „Cierpliwy Molik”, która powstała w naszej bibliotece i wspólnie sporządzają zasady obowiązujące w trakcie zajęć. Zasady te „podpisują” odciskiem kciuka. Zakładają notesy detektywów, w których sporządzać będą krótkie notatki o ewentualnych podejrzanych i postępach śledztwa.

Na potrzeby Agencji stworzona została skrzynka e-mail, na którą przychodzą zlecenia od różnych osób. Postać zleceniodawcy wykreowana została w ten sam sposób i tak z jednej skrzynki przesyłane są wiadomości na tą agencyjną. W ten sposób dotarła do dzieci prośba pana Tomasza Olsena z Odense o przeprowadzenie śledztwa w sprawie mieszkańców kamienicy przy ulicy Klonowej (książka Katarzyny Szczepańskiej-Kowalczyk „Majka, Marcel i Rudy Myszor”). Detektywi mieli ustalić dyskretnie, kto jest jej właścicielem, pan Olsen ma zamiar przeprowadzić się do Polski i zamieszkać w kamienicy, gdzie przed wojną mieszkała jego babcia.

Detektywi odbierają systematycznie pocztę e-mail od zleceniodawcy, który przebywa w jednym z państw Europy i Azji, co stanowi okazję do poszerzenia wiadomości na temat tego państwa. Do tej pory dzieci wzbogaciły swoje wiadomości o informacje dotyczące Chin i Danii. Uczestnicy oglądali prezentacje wykonaną w PowerPoint, zapoznawali się z historią, zabytkami i zwyczajami. Odnajdywali w atlasie położenie Danii i Chin, zapoznali się z mapką stref czasowych i nabyli umiejętność określania czasu w Pekinie.

Uczestnicy poznają książkę, w której znajduje się cały materiał dowodowy i odpowiedź na zadanie przekazane przez zleceniodawcę. W pierwszym roku realizacji innowacji była to książka autorstwa Dariusza Rekosza „Mors, Pinky i zaginiony sztandar” w drugim roku książka Katarzyny Szczepańskiej-Kowalczyk „Majka, Marcel i Rudy Myszor”. Wybór tych dwóch pozycji nie był przypadkowy, promowana w ten sposób polska literatura dla dzieci jest bardziej wartościowa dla polskiego odbiorcy, ponieważ osadzona w naszych

realiach pozwala na szybszą identyfikację z bohaterami. Pozycje te zawierają wiele ciekawych wątków, nie tylko przygodowych ale też dotyczących zagadnień, które można rozwinąć:

- poznawanie historii swojej rodziny,
- zapoznanie z elementami historii Polski,
- tolerancja wobec ludzi innego pochodzenia i wyznania,
- ćwiczenie praktycznych umiejętności- posługiwanie się schematem londyńskiego metra i planem Londynu, kiedy Mors i Pinky w tym mieście przebywali,
- wykorzystywanie Internetu do próby ustalenia w jakim mieście mieszka Marcel- wyszukiwanie miast w Polsce, które posiadają lotniska, sprawdzanie, czy w danym mieście jest ulica Klonowa.

Dzieci wyszukują znaczenie trudnych wyrazów, które pojawiły się w czytanim tekście, posługując się księgozbiorem podręcznym, co stanowi dobry moment do utrwalenia sposobów wyszukiwania informacji w słownikach, leksykonach i encyklopediach.

Założony na początku zajęć notes detektywa towarzyszy dzieciom przez wszystkie zajęcia. W nim powstają portrety pamięciowe ewentualnych podejrzanych i sporządzane są krótkie notatki dotyczące cech wyglądu i charakteru, dzieci w ten sposób ćwiczą umiejętność sporządzania krótkich notatek i prawidłowy ich zapis ortograficzny. Uczestnicy wiedzą, że na koniec zajęć rozstrzygnięty zostanie konkurs na najładniejszy notes i starają się prowadzić je estetycznie.

Uczniowie wykorzystują nabyte umiejętności w praktyce na przykład:

- wprowadzenie planu miasta Torunia staje się punktem wyjścia do narysowania planu swojego najbliższego otoczenia,
- potrafią, korzystając z Internetu, znaleźć rozkłady jazdy autobusów i sprawdzić na jakie imprezy kulturalne można wybrać się z rodziną, sprawdzić pogodę,
- potrafią korzystać ze schematu londyńskiego metra,
- poznając mapkę stref czasowych wiedzą, jaka godzina jest obecnie np. w Londynie,
- nabywają umiejętność korzystania z poczty e-mail.

Detektywi rozwiązują również rebusy, zagadki, łamigłówki, ćwiczą spostrzegawczość poszukując na obrazkach zaginionych elementów oraz oglądają filmy (na przykład-odcinki „Wakacji z duchami”, „Nancy Drew i zagadki Hollywood”), które opowiadają o pracy innych detektywów. Po ich obejrzeniu wszyscy wiedzą, jakie cechy powinien mieć dobry detektyw, jak powinien wyglądać jego ekwipunek podręczny i co powinien umieć więcej niż inni, aby poradzić sobie w zaskakujących okolicznościach.

Dopełnieniem innowacji były pięciodniowe zajęcia w ferie zimowe, w lutym 2013 roku, w czasie trwania których uczestnicy zapoznali się z treścią 4 książek autorstwa Martina Widmarka „Tajemnice...”. Dzieci poszerzyły swoje wiadomości dotyczące Szwecji, państwa z którego pochodzi autor książek, rozwiązywały rebusy, krzyżówki i zagadki.

W czerwcu, na zakończenie zajęć, po rozwiązaniu zagadki i po przesłaniu jej zleceniodawcy drogą e-mail, detektywi otrzymują certyfikaty, potwierdzające nabyte przez nich umiejętności i rozstrzygnięty zostaje konkurs na najstaranniej prowadzony notes detektywa.

Dzieci poinformowane zostaną o możliwości uczęszczania na zajęcia biblioteczne w klasie czwartej.

Uczniowie w zajęciach uczestniczą bardzo chętnie. Podoba im się tajemniczość, która zajęciom towarzyszy. Nierzadko same z domu piszą e-maile na agencyjną skrzynkę, opisując swoje pomysły na rozwiązanie śledztwa. Zajęcia stanowią dobrą zabawę nie tylko dla detektywów ale również i dla prowadzącej- szefa Agencji, którego cieszy fakt, że książka jest w centrum uwagi przez cały rok szkolny a biblioteka kojarzy się z miejscem, gdzie wiele się dzieje i nudzić się na pewno nie można.

Spodziewane efekty:

Uczeń:

1. zaspokoi naturalną potrzebę ciekawości, jednocześnie podnosząc swoją sprawność umysłową,
2. udoskonali umiejętność czytania ze zrozumieniem,
3. rozwinie umiejętność uważnego słuchania czytanego tekstu i koncentracji uwagi,
4. będzie umiał wyszukiwać pisownię i znaczenie trudniejszych wyrazów w słownikach, leksykonach i encyklopediach
5. zachowa czujność ortograficzną i udoskonali umiejętność sporządzania krótkich notatek (zapisywanie cech charakteru i wyglądu),
6. rozwinie zdolność logicznego myślenia i łączenia faktów,
7. zaangażuje wyobraźnię i pamięć,
8. będzie potrafił w praktyce zastosować własną wiedzę i umiejętności z różnych dziedzin nauki,
9. wdroży się do praktycznego korzystania z atlasu i planów różnych miast, pozna mapkę stref czasowych,
10. pozna właściwie sposoby korzystania z zasobów internetowych i będzie umiał wykorzystać je w codziennej praktyce
11. wdroży się do przestrzegania zasad obowiązujących podczas zajęć i do współdziałania w zespole - poczuć, że cała drużyna pracuje na sukces całości, podejmując dyskusję nauczy się szacunku dla zdania innych,
12. udoskonali wyrażanie własnych pozytywnych emocji i utrwali sposoby radzenia sobie z emocjami negatywnymi, będzie mógł odnaleźć się ze swoimi kłopotami w podobnych sytuacjach bohaterów książek i znaleźć sposób rozwiązania,
13. pobudzi zainteresowania czytelnicze, będzie postrzegał książkę jako źródło informacji i inspiracji do podejmowania różnych działań,
14. będzie postrzegał czytanie książek jako ciekawą formę spędzania wolnego czasu, która stanowić może alternatywę dla gier komputerowych,
15. będzie uważał bibliotekę za miejsce, gdzie wiele się dzieje i można spędzić ciekawie czas.

Sposoby ewaluacji :

Ewaluacja projektu nastąpi po jego zakończeniu i polegać będzie na sprawdzaniu i ocenianiu doskonalenia i zdobywania nowych umiejętności uczniów poprzez zbieranie informacji uzyskanej od uczniów przy pomocy różnorodnych, dopełniających się metod i narzędzi.

Narzędzia, które posłużą do zbierania informacji to :

- obserwacje pracy oraz zachowania się i postaw uczniów na zajęciach(prowadzone przez nauczyciela),
- karty pracy z krzyżówkami, łamigłówkami i rebusami do rozwiązania,
- zadania sprawdzające nabywane i udoskonalane w trakcie zajęć umiejętności,
- poprawność wykonywanych zadań,
- konkurs na najstaranniejszy notes detektywa na zakończenia zajęć,
- ankieta.

Innowacja pedagogiczna przeprowadzona w roku szkolnym 2012/13 przyniosła realizację zamierzonych celów. Forma pracy spodobała się dzieciom, które chodziły na zajęcia regularnie, poszerzając i rozwijając swoje umiejętności:

- czytania ze zrozumieniem,
- uważnego słuchania czytanego tekstu i koncentracji uwagi,
- logicznego myślenia i łączenia faktów,
- sporządzania krótkich notatek dotyczących cech wyglądu i charakteru bohaterów czytanej książki,
- poprawnej pisowni,
- pracy w grupie i respektowania obowiązujących w niej zasad,
- wyszukiwania pisowni i znaczenia trudniejszych wyrazów w słownikach.
 - Dzieci wdrożone zostały do:
 - korzystania z atlasu, mapy, planu miasta Torunia i Londynu,
 - właściwego korzystania z zasobów internetowych- korzystanie z map satelitarnych, korzystania z poczty e-mail.
 - Uczestnicy zdobyli umiejętność:
 - posługiwania się mapą stref czasowych i ustalania różnicy czasu w poszczególnych miastach,
 - odbierania i tworzenia wiadomości e-mail,
 - posługiwania się schematem londyńskiego metra.
 - Dzieci poszerzyły swoje wiadomości o informacje o Wielkiej Brytanii i Chinach.
 - Uczniowie postrzegają czytanie książek jako ciekawy sposób spędzania wolnego czasu a bibliotekę, jako miejsce, gdzie dzieje się dużo interesujących rzeczy.

Przykładowy scenariusz zajęć:

Krąg tematyczny: Odczytanie kolejnego fragmentu książki Dariusza Rekosza „ Mors, Pinky i zaginiony sztandar”. Odebranie poczty e-mail, odczytanie listu od zleceniodawców, prezentacja wiadomości o Chinach.

Temat dnia: Chiny, kraj w którym pracują nasi zleceniodawcy. Kolejne przygody detektywów Morsa i Pinky.

Zapis w dzienniku zajęć: Odebranie poczty e-mail od zleceniodawców, prezentacja wiadomości o Chinach. Odczytanie kolejnego fragmentu przygód detektywów. Uzupełnienie notesu detektywa.

Cele główne:

- doskonalenie umiejętności odbierania poczty e-mail,
- przekazanie wiadomości na temat Chin, doskonalenie umiejętności posługiwania się atlasem, encyklopedią,
- zapoznanie z mapką stref czasowych,
- utrwalenie umiejętności posługiwania się schematem londyńskiego metra,
- kształtowanie umiejętności uważnego słuchania,
- doskonalenie umiejętności pracy w grupie,
- rozwijanie umiejętności poprawnego budowania wypowiedzi,
- poprawne formułowanie notatek.

Metody pracy:

- słowna: pogadanka, odczytanie kolejnego fragmentu książki,
- oglądowa: prezentacja w PowerPoint
- praktycznego działania: uzupełnianie notesów detektywów.

Formy pracy:

- zespołowa
- indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- środki multimedialne: komputer, rzutnik- prezentacja w PowerPoint
- książka Dariusza Rekosza „Mors, Pinky i zaginiony sztandar”
- materiały do wklejenia do notesu: mapka, flaga i herb Chin
- schemat londyńskiego metra,
- atlas, encyklopedia.

Przebieg zajęć:

1. Przywitanie uczniów, sprawdzenie obecności. Przypomnienie kodeksu zachowania detektywa w trakcie zajęć, który wszyscy podpisali. Zapoznanie z planem zajęć.
2. Odebranie listu od zleceniodawców. Prezentacja w PowerPoint podstawowych wiadomości o Chinach, zwrócenie uwagi na rozbudowany system znaków w alfabecie chińskim. Wskazanie na encyklopedię, jako jedno ze źródeł informacji podstawowych na temat każdego państwa. Odszukanie w atlasie mapy Azji, na niej Chin. Wklejenie mapki ze strefami czasowymi, ustalenie, która godzina jest teraz w Chinach.
3. Praca z notesem detektywa: wklejenie mapki, flagi, herbu Chin- utrwalenie nabytych wiadomości.
4. Przypomnienie wszystkich wiadomości, które udało się zdobyć dotąd w trakcie śledztwa. Odczytanie kolejnego fragmentu książki opisującej przygody detektywów Morsa i Pinky. Praca z schematem londyńskiego metra- śledzenie drogi, jaką przebyli bohaterowie.
5. Podsumowanie nowych wiadomości, zapis w notesie detektywa.
6. Rozdanie kopert z zadaniami do wykonania na następne spotkanie. Zadanie dotyczy określenia czasu w innym państwie w stosunku do czasu w Warszawie.
7. Pożegnanie.